BOGANMELDELSER

Cartel, Review of Monopoly Developments and Consumer Protection, Vol. 1. No. 1, July, 1950. Abonnement 10s. om året, udkommer foreløbigt med 4 numre årligt.

Kooperationen har fra gammel tid været en årvågen iagttager af monopolistiske aftaler, og i hvert fald den skandinaviske kooperation har ikke nøjedes med at iagttage. Ofte har dens iagttagelser fået den til at handle i praxis, den har oprettet konkurrerende bedrifter og derigennem udøvet en hæmmende indflydelse på monopolerne.

Det er da også på svensk initiativ, at International Co-operative Alliance nu har påbegyndt udgivelsen af et helt tidsskrift, der helliger sig studiet af monopoler, deres forekomst, deres virkninger, lovgivning imod dem og sidst — men ikke mindst — studiet af, hvad kooperationen har gjort og kan gøre for at beskytte forbrugerne imod monopoler.

Det første nummer er på 32 små sider og indeholder to større, signerede artikler, en af Thorsten Odhe om kartellerne i fortid og fremtid, en af Richard Evely om britisk antitrustlovgivning. Dertil kommer 7 mindre artikler og 5 noter.

Numret gør et sobert indtryk, man skal vel ikke vente at finde revolutionerende nye synspunkter eller teorier om monopolerne. Svarende til en meget kritisk holdning overfor monopolerne selv finder man måske en tilsvarende meget *ukritisk* holdning overfor antitrustlovgivning og -sager imod dem. Symptomatisk er måske den lille artikel „The A. & P. Case" på s. 24—26. Forfatteren af denne lille artikel synes at anse U. S. Department of Justice, Antitrust Division, for næsten ufejlbarligt. Og så er sagen jo den, at en række økonomer af betydelig rang har sønderlemmet justitsministeriets anklage mod A. & P. Sønderlemmelsen er sket i videnskabelige tidsskrifter, bedst måske af M. A. Adelman i *Quarterly Journal of Economics* i Maj, 1949. Adelman påviser, at en række anklagepunkter simpelthen hviler på misforstået økonomisk teori og derfor fører til det paradoxale resultat, at A. & P. sagsøges for at have solgt med mindre avance og lavere omkostninger end konkurrenterne. Sagens baggrund er naturligvis politisk: små købmænd har mange stemmer ved valgene; store foretagender, selv om de har mange funktionærer og aktionærer, har færre stemmer. Husmødrene er for optaget af andre ting til at se, at A. & P. er deres forbundsfælle imod de små købmænd.

Disse ting nævnes ikke i den lille artikel i *Cartel,* og når de er fremdraget her, er det blot for at vise begrænsningen i dette tidsskrifts rækkevidde. Det skal også blive spændende at se, om de følgende numre skulle komme ind på det danske landbrugs kartellisering af exporten af landbrugsprodukter!

Men lad os, trods alt, glæde os over, at vi nu får et tidsskrift om monopolistiske aftaler. Der er ting nok at tage fat på, og offentligheden trænger i høj grad til populære fremstillinger på dette punkt.

Hans Brems.

The Economics of Freedom. The Progress and Future of Aid to Europe. Under redaktion af *Howard S. Ellis.* Udgivet af *Council on Foreign Relations.* New York 1950. 549 s. Pris $5.00.

En oversigt over Marshall-planens økonomiske og politiske baggrund i U.S.A. og Europa og resultaterne i de første to år samt en drøftelse af, hvad der bør og kan foretages, når planen udløber i 1952. Både i henseende til de konkrete oplysningers omfang og de politiske og økonomiske analysers klarhed hæver bogen sig til et højt plan. Det siges uden omsvøb, at Marshallhjælpen er en økonomisk plan med et politisk formål — nemlig at styrke det vestlige demokrati og det liberalistiske økonomiske system mod kommunismen. Men — fremhæves det — kommunismen kan ikke standses alene ved liberalistiske reformer; systemet må indrettes således, at man undgår langvarig og omfattende arbejdsløshed og en indkomstfordeling, der skaber iøjnefaldende uligheder. Mest interessante er vel iøvrigt de afsnit, hvor Europas fremtidige økonomiske muligheder sættes i relation til U.S.A.s interne økonomiske politik og til udviklingen af de såkaldte underudviklede lande.

Economic Survey of Asia and the Far East. Udgivet af De Forenede Nationer. 1949. 289 s. Pris $2.00. Einar Munksgaard.

I fem hovedafsnit gives oplysninger om befolkningsforhold, produktionsstruktur, penge- og finanspolitik, prisudvikling og international handel og betalinger i det område, som strækker sig fra Pakistan over Kina og Korea til Japan og mod sydøst til Ny Guinea, og som omfatter en befolkning på 1100—1200 mill. Man får et godt indtryk såvel af de vanskeligheder i økonomisk og social henseende, der foreligger i denne del af verden, og som danner baggrunden for den gærende politiske uro der, som af de store muligheder, der er for forbedring af befolkningens levestandard, hvis resourcerne kan mobiliseres gennem storstilede investeringer.

National Income Statistics 1938—48. Udgivet af De Forenede Nationer. 1950. 249 s. Pris $2.50. Einar Munksgaard.

Foruden oplysninger om nationalindkomstens størrelse og fordeling efter kriterier af forskellig art for 32 lande og områder lige fra U.S.A. til Surinam indeholder denne publikation kapitler om en del af de principielle problemer, der knytter sig til nationalindkomstbegrebet, såvel som et forsøg på at gøre internationale sammenligninger mulige.

Fuld beskæftigelse ved nationale og internationale foranstaltninger. Udgivet ved udenrigsministeriets foranstaltning. I kommission hos Einar Munksgaard. 1950. 117 s. Pris kr. 4.50.

En oversættelse af „National and International Measures for Full Employment", anmeldt i „Økonomi og Politik", 1950, hefte 1. Oversættelsen er ikke særlig god; således oversættes „deficit-" og „surplus-countries" ved debitor- og kreditorlande, skønt de engelske udtryk i følge sammenhængen klart vedrører stillingen på betalingsbalancens løbende poster.